

hogv a jövő szezonban a temesvár-budai szintársulat a legjobb és legelső lesz a vidéki társulatok közt.

* **Magyar darabok Münchenben.** A müncheni Lustspielhaus magyar igazgatója, **Róbert Jenő dr.**, **Biró Lajos** mindkét új darabját megszerezte előadásra: A „rablólovag”-ot is, „A cárnő”-t is. Az utóbbit már március végén bemutatják Münchenben, a cárnő szerepében a Budapesten is ismert **Rolond Idával.** A premierre **Biró szerzőtársával,** **Lengyel Menyhérttel** Münchenbe utazik.

A parlamenti helyzet.

(Uj technikázás. — Berzeviczy nyilatkozata. — Cáfolat Justh nyilatkozatára.)

(Saját tudósítónktól.) A technikai obstrukció, melyet a napirend előtti fölshóllások eddig elodáztak, a képviselőház mai ülésén újra föléledt. Miután **Návay Lajos** elnök ma már nem engedte meg a Justh-párti képviselőknek, hogy a politikai helyzetet napirend előtt szóvá tegyék, az obstruktorok a technika régi fogásához nyultak, a betegség címen való szabadságkéréshez. **Batthyány Pál gróf,** **Egry Béla,** **Eitner Zsigmond,** **Lovász Márton** és **Rákosi Viktor** levelet intéztek az elnökhöz, melyben „megrongált egészségükre” való hivatkozással tizenöt napnál hosszabb vakációt kértek.

Ezeket a kéréseket eddig az elnök bejelentette a Háznak, az ellenzék pedig nyomban a bejelentés után külön-külön névszerinti szavazás elrendelését kérte a kérvényekre vonatkozóan. Ma azonban **Návay Lajos** elnök arra az álláspontra helyezkedett, hogy a házszabályok szigorú alkalmazása szerint az elnök csak puszta tudomásul vétel végett terjeszti be a kéréseket, névszerinti szavazást azonban ezek teljesítése vagy megtagadása dolgában nem köteles elrendelni.

A Justh-párt nagy méltatlankodással fogadta ezt az elnöki nyilatkozatot s házszabály vitát indított ellene, melyben egész sor képviselő fejtegette **Návay** eljárásának helytelenségét. A többség viszont lelkes tüntetéssel és helyesléssel kísérte az elnök kijelentéseit, melyekkel a házszabályok energikus alkalmazását védelmezte.

Berzeviczy Albert ma a következő nyilatkozatot tette közzé:

— Tegnap **Justh Gyula** fölshóllása közben nem voltam jelen. Ma személyes kérdésben kívántam a Házból felszóllalni, de a közbejött események ebben megakadályoztak. Minthogy azonban **Justh Gyula** fölshóllásában olyan nyilatkozatot tett, amelyet cáfolatlanul nem hagyhatok, kénytelen vagyok e célból a sajtó útján fordulni a nyilvánosság-hoz.

— **Justh** azt mondotta, hogy mihelyt megtudta, hogy nekem a békés kibontakozást kereső tárgyalásokhoz nincs fölshóllalmazásom a miniszterelnöktől, azonnal megszakította a tárgyalás fonalát s kijelentette, velem további tanácskozásokba nem bocsátkozik. E kijelentésére én, — mint azt **Justh** mondta, azt a kérdést intéztem hozzá, hogy adjon legalább választ arra, hogy mik azok a személyi követelések, amelynek alapján hajlandók lennének a békés megegyezésre? Erre **Justh** azaz felelt volna, hogy az ő harcuk nem személyi harc, hanem *elvek harca* s személyi kérdéseket nem vesz figyelembe.

— Ezzel szemben kijelentem, hogy tanácskozásaim folyamán hozzá ezt, vagy ehez hasonló kérdést nem intéztem. Ellenkezőleg, a mint azt **Dézy Zoltán** is kijelentette, a tárgyalásokból kirekesztettem minden személyi kérdést és kombinációt.

— Igaz, hogy **Justh** tette azt a kijelentést, hogy *elvekért* harcol, ezzel azonban reám nem cáfolt, sőt megerősítette az én felfogásomat, amennyiben, ha ezt nem hittem volna fölülük, úgy nem is bocsájtkoztam volna velük tárgyalásokba.

— Azt sem hagyhatom még cáfolatlanul,

hogv velem a tanácskozásokat azonnal megszüntette. Mert három ízben volt tanácskozásom **Justh**-tal s csak mikor levélben értesítettem, hogy a kijelölt feltételeik teljesítése akadályokba ütközik, akkor szakadt meg közöttünk a kibontakozást célzó tanácskozás.

A tanítóképző — Ujszegeden.

— **Glattfelder Gyula** püspök kérése. —

(Saját tudósítónktól.) **Glattfelder Gyula** dr. esanádi püspök ma terjedelmes átiratot intézett Szeged város közönségéhez. A püspök arra kéri a várost, adjon Ujszegeden megfelelő területet arra a célra, hogy a szegedi tanítóképző intézet részére ott új épületet létesítsenek, egyben pedig emelje föl az intézet eddigi kétezer korona évi segélyét négyezer koronára.

A püspök átiratában megemlíti, hogy szegedi tartózkodásai alkalmával mindinkább meggyőződött arról, hogy míg a város kulturfokáról tanuskodó legkülönbözőbb tanítézetek és internátusok elhelyezés, berendezés és felszerelés szempontjából a modern pedagógia és nevelés irányelveivel megállják a versenyt, addig a fenhatósága alá tartozó királyi katolikus elemi iskolai tanítóképző intézet jelenlegi otthonában a legszerevényebb igényeket sem képes kielégíteni s ezért az intézet életében újabban határozott visszaféjlődés tapasztalható.

A szomorú jelenségnek egyedüli oka az intézet mostoha elhelyezése. Az intézet épülete nem iskolai célokra készült és a püspök elődei az átalakításra és telekbővítésre fordított tetemes anyagi áldozatai sem oldották meg az elhelyezés kérdését, mert az épület szűk volta miatt nem képes azokat az oktató helyiségeket és internátusi termeket nyújtani, melyeket a tanítóképző intézet, mint szakiskola intézménye ma már elengedhetetlenül megkövetel. A főfelügyeletet gyakorló tanügyi kormány ezért évről-évre és mindig nyomatókosabban sürgeti az intézetnek és internátusnak fejlesztését, ez elől kitérni nem lehet.

Arról az eredeti tervről, mely a jelenlegi intézeti épületnek a Galamb-utcában való kiépítésére irányul, elsőrendű szakértőkkel való tárgyalások során le kellett mondani, mert nemcsak hogy a meglévő épület nem volna a tervezett toldalék építkezéssel harmónikus egységbe hozható, de maga az intézet mostani telke egy szakiskola elhelyezésére szűk és alkalmatlan. Ha ugyanis a szorosan vett iskola a most hiányzó szertárakkal, a torna, rajz, ének, zene, slőjd és biológiai kísérletek tanítására szükséges termekkel, az intézeti életben elengedhetetlen intézeti kápolnával együtt az új szárnyépületben el is volna helyezhető, a tanítóképezde intézményes kiegészítő része, az internátus és a tan-személyzetnek nyújtandó természetbeni lakások a nevelési és higiénikus követelményeknek megfelelő terjedelemben és módon be nem rendezhetők. Nem lehet számításra kívül hagyni azt sem, hogy a gazdasági ismeretek intenzív elsajátítására kötelezett tanítók jelöltek gazdasági kertje 35 perenyi távol-ságban, a rendező pályaudvar mellett fekszik és a körülmény nagyon hátráltatja a tanulmányi rendet és az intézeti fegyelmet.

A tanügyi kormány által a tanítóképző intézetek részére mult évi 78,000. szám alatt kiadott új tanításterv sem vihető keresztül a jelenlegi helyzete mellett, ami újabb és fontos észrevételek tárgyát képezné. Az új tanításterv ugyanis az elméleti és szakismereteken kívül súlyt helyez a gazdasági, természeti és élettani ismeretek gyakorlati elsajátítására, az eddigi hagyományokkal szakít és a tanítóképezdek tananyagának jórészt áthelyezi a tantermekből a szabadba, a természet folytonos megfigyelésére, a kerti és mezei munkák, az állattenyésztés, tejgazdaság, méhészet gyakorlati ismereteire és biológiai tanulmányokra terjeszkedik ki. A je-

len tanév óta e tárgyak oktatására önálló gazdasági szaktanár van alkalmazva. Mindezekhez szabad tér és mozgás, gazdasági berendezkedés szükséges, pedig az intézet mostani telkén még a szintén előírt játszótér sem rendezhető be.

Számotvetve mindezekkel és nehogy a régi épület kiépítésére fordítandó tetemes költség mellett a továbbfejlesztés szükségére folyton szőnyegen maradjon és az eredetileg tervbe vett munka csupán félsikert biztosítson, elhatározta a püspök, hogy a tanítóképző intézetet jelenlegi helyéről teljesen kitelepíti és pedig oly telekre, hol nemcsak az iskola, tanári lakások és internátus volna elhelyezhetők, de koncentrikus egészben a gazdasági oktatás részletkérdései is egységesen lennének megoldhatók.

Az építkezésre kiszemelt telek Ujszegeden a temesvári körút mellett a Népligettel szemben, 42089. és 42092. helyrajzi számok alatt fekszik, területe 3600 négyszögöl és a város tulajdonát képezi. Ez a telek területénél és fekvésénél fogva minden tekintetben megfelelne az új tanítóképezde céljainak és ott oly intézetet létesítenének, mely nemcsak a szakszerű tanítóképzés minden igényét kielégítené, de Szeged városának messze vidékeken is imponáló kulturintézménye lenne.

Az építkezés maga százezreket fog fel-emésztetni, de ezek fedezéséről a püspök gondoskodni fog és csupán arra kéri a várost, hogy ezt a kiszemelt telket, melynél alkalmasabbat nem talált, telekkönyvi tulajdonjoggal részére átengedje, illetve a tanítóképző részére adományozza.

Minthogy a telek birtokában az intézetnek a Szeged városa által a rendező pályaudvar mellett adott és gazdasági kert céljaira fordított 3200 négyszögölnyi területre többé szükségé nem lesz és mivel a város, értesülésem szerint, e területet még más célokra felhasználhatja, ezen két holdnyi területről akkor a város javára egyszersmindenkorra lemond.

A kérelem megítélésénél kéri a püspök, hogy vegyék figyelembe, hogy a tanítóképezdének önálló gazdasági szaktanára az új intézetben ugy a városi, mint a tanyai gazdák 15—20 éves fia részére gazdasági tanfolyamokat fog tartani. A tanfolyamon résztvevők utbaigazítást nyérnének az okszerű növénytermelésről és állattenyésztésről, a mezőgazdasággal kapcsolatos hasznos foglalkozásokról, házi iparról, a belterjes gazdálkodásról; megismernék szemlével a város közigazgatását, telekkönyvet, adóhivatal, községi közigazgatást, műhelyeket, ipari vállalatokat, gyárakat stb. S emellett ezen tanfolyamok a tanítójelölteket is gyakorlati uton készítenék elő szociális feladataikra.

Szándéka a püspöknek az intézet mellé a távoli és elszórtan élő tanyai gyermekek részére 25—30 ifju befogadására alkalmas középiskolai internátust is létesíteni, hol a jó magyar tanyai nép gyermekei mérsékelt tápdíj mellett jó nevelést nyérnének és tanítástuk megkönnyítenék.

Előterjesztése végén tekintettel a folyton és rohamosan fokozódó drágaságra és az intézet újabb elhelyezésével párhuzamosan gyarapodó dologi kiadásokra, a püspök azt kéri a várostól, hogy a szegedi katolikus tanítóképző-intézet javára engedélyezett évi kétezer korona városi készpénzsegélyt négyezer koronára emelje föl.

Évenként és állandóan évi 15,000 koronát fordít a püspökség a két szegedi képezde rendes fentartási költségeinek részbeni fedezésére és ezt az összeget az új intézetnél jelentkező nagyobb szükségletek mellett fokozni szándékszik. E mellett az intézet a városi segély javítására is égetően rászorul.

A kérelmet a következő szavakkal fejezi be **Glattfelder Gyula**:

Ismerve Szeged nagyérdemű közönségének a magyar közművelődés fejlesztése iránti nagy és más városoknak követendő példát mutató érzékét és ily irányu dícséretes áldozatkészségét, azon meggyőződésben teszem le kétféle kérelmemet Szeged város te-